



Bureau Waardenburg bv

Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg

Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49

E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Amer
Dhr. H. van Paassen
Zonnehof 43
3811 ND, Amersfoort

DATUM: 6 maart 2013
ONS KENMERK: 12-714/13.01058/JanBu
UW KENMERK: e-mail 26-11-2012 H. van Paassen
AUTEUR: ing. K.D. van Straalen
PROJECTLEIDER: ir. M.M. Visser
STATUS: versie 2.2
CONTROLE: ir. E.J.F. de Boer (teamleider)

Quick scan recreatiegebied Oortjespad, Kamerik

Recreatiecentrum Kameryck is voornemens om delen van het recreatiegebied Oortjespad herin te richten. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (20 november 2012) en bronnenonderzoek de effecten van deze herinrichting beoordeeld in het kader van de Flora- en faunawet.

Plangebied en werkzaamheden

Het recreatiegebied Oortjespad ligt ten oosten van Kamerik. Het recreatiegebied bestaat uit golfcourts, een kinderboerderij, een oude zandwinplas, een restaurant en enkele losstaande gebouwen grasvelden en beplantingsstructuren. Het gebied ligt in een open veenweidegebied. Rondom de plas ligt een smalle bosstrook met diverse soorten bomen. Verder kenmerkt het gebied zich door het karakteristieke veenweidelandschap met veel watergangen en graslanden.

Men is voornemens om de volgende recreatieve voorzieningen in het plangebied aan te brengen. Het gaat hier om nieuwe functies in bestaande bebouwing en het realiseren van aanvullende activiteiten:

- Een pannenkoekrestaurant
- Een midgetgolfbaan
- Een speelvoorziening op en aan het water
- Een touwparcours in de bomen
- Een wandelpad rondom de plas
- Een vogelobservatiepost
- Natuurontwikkeling

Methodiek

Het plangebied is op 22 november 2012 bezocht. Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden (telmee.nl, waarneming.nl). Daarnaast is, voor zover nodig, gebruik gemaakt van achtergrond documentatie.

Resultaten

Planten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van zwanenbloem en dotterbloem bekend. Beide soorten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor beide soorten komen geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied voor. Geschikte groeiplaatsen voor strikt beschermde planten zoals rietorchis zijn niet aanwezig. Het plangebied bestaat voornamelijk uit intensief beheerd recreatieterrein. Op grond hiervan is beoordeeld dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde soorten planten.



Figuur 1: Deel van het plangebied. Foto: Dirk van Straalen

Ongewervelden

Uit de regio is het voorkomen van de groene glazenmaker en de platte schijfhoren bekend (groeneglazenmaker.nl en anamoon.org).

De groene glazenmaker beperkt zijn voortplantingsgebied tot krabbenscheervegetaties. Deze zijn in het plangebied en de directe omgeving niet aangetroffen. Voorkomen van de groene glazenmaker kan, anders dan incidenteel langs trekkende exemplaren, op grond hiervan worden uitgesloten.

De platte schijfhoren leeft in watergangen met een goed ontwikkelde ondergedoken watervegetatie. De watergangen in het plangebied bevatten een dikke laag bagger en in veel watergangen is veel bladafval aanwezig. Dit type habitat is ongeschikt voor de ontwikkeling van waterplanten. Het voorkomen van de platte schijfhoren wordt op grond van de huidige condities in de watergangen en het ontbreken van watervegetaties daarom uitgesloten.

Het voorkomen van overige beschermde soorten ongewervelden kan op grond van verspreidingsgegevens en biotoopkenmerken worden uitgesloten.

Vissen

Uit de omgeving is het voorkomen van bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper bekend (raxon.nl). Tijdens het veldbezoek zijn de watergangen op vissen bemonsterd met een schepnet. Hierbij zijn geen vissen aangetroffen in de te vergraven watergangen. Ook zwanenmosselen zijn niet aangetroffen.

De watergangen bevatten een dikke laag losse veenbagger en veel bladafval. Hierdoor zijn de watergangen relatief ondiep en ongeschikt voor vissen als bittervoorn, kleine modderkruiper en grote modderkruiper. Deze soorten leven in watergangen met weinig bagger of een dunne schone baggerlaag. Gezien de huidige condities wordt het voorkomen van strikt beschermde vissoorten in de slootdelen waar ingrepen zijn voorzien onwaarschijnlijk geacht.

Amfibieën

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van heikikker en rugstreeppad bekend (Raxon.nl).

Beide soorten planten zich voort in relatief visarme wateren, veelal in zones waar enige vegetatie is ontwikkeld. Het voorkomen van de soorten heikikker en rugstreeppad in het plangebied kan niet worden uitgesloten. De meest westelijk gelegen watergangen zijn naar inschatting geschikt als voortplantingswater van deze soorten. De te vergraven watergangen aan de oostkant van het gebied zijn echter ongeschikt. Deze watergangen zijn vervuild met een dikke laag bagger en bladafval en liggen een groot deel van de dag in de schaduw.

De bosstrook langs de plas is mogelijk onderdeel van het overwinteringsgebied van deze amfibieën.

Naast deze strikt beschermde amfibieën kunnen in het plangebied ook de algemene bruine kikker, kleine watersalamander, bastaardkikker en gewone pad worden aangetroffen.

Reptielen

In de omgeving van het plangebied komen geen reptielen voor (Raxon.nl). Het voorkomen van reptielen kan op grond van de algemene verspreidingsinformatie en terreinkenmerken worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de waterspitsmuis bekend (zoogdieratlas.nl). De soort leeft in structuurrijke oevers van heldere wateren met een goed ontwikkelende watervegetatie. Dit type habitat is in het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van de soort kan op grond hiervan voor de sloot- en plasoevers waar ingrepen zijn voorzien worden uitgesloten.

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek (sporen van) mol en haas aangetroffen. Dit zijn algemeen voorkomende soorten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Naast deze soorten kunnen ook egel, wezel, bosmuis en veldmuis aangetroffen worden.

Het voorkomen van *strikt beschermde* soorten grondgebonden zoogdieren kan op grond van verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop verder worden uitgesloten.

Vleermuizen

Het recreatiegebied vormt naar inschatting onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen uit de directe omgeving. De combinatie van lijnvormige bosstroken en de plas is voor foeragerende vleermuizen zeer geschikt.

In het plangebied zijn echter geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. De bomen hebben onvoldoende dikte voor geschikte holtes. De aan te passen gebouwen zijn enkelwandige houten gebouwen en daardoor weinig of niet geschikt als verblijfplaats.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats¹

In het plangebied is een buizerdhorst aangetroffen. Nesten van buizerd zijn jaarrond beschermd. Het nest bevindt zich op de locatie waar de natuurontwikkeling en de vogelobservatiepost gerealiseerd worden.

Andere vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, noch hun nesten zijn aangetroffen. Het voorkomen daarvan kan worden uitgesloten.

In het hele plangebied kunnen algemeen voorkomende broedvogels (zonder jaarrond beschermde nestplaats) worden aangetroffen.

¹ Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Effecten

Algemeen voorkomende soorten

Het plangebied heeft een functie als onderdeel van het leefgebied voor algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Deze soorten staan in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor soorten uit Tabel 1 geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Vleermuizen

De ingreep heeft geen effect op de functie als foerageergebied van vleermuizen. De werkzaamheden beperken zich tot de randen van de plas en daarbij wordt de bosstrook gespaard. Doordat de aan te passen panden geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen bevatten heeft aanpassing van de panden daarop geen effect.

Rugstreeppad en heikikker

In het westelijke deel van het plangebied zijn geschikte voortplantingswateren voor rugstreeppad en heikikker aangetroffen. Deze watergangen bevinden zich buiten de invloedsfeer van de herinrichting. De natuurontwikkeling heeft voor het voortplantingsbiotoop van deze soorten naar verwachting een gunstig effect.

De ingreep beperkt zich tot een klein stuk bosstrook aan de noordwestpunt van de plas. Het overige deel van de bosstrook blijft onaangetast. De bosstrook heeft mogelijk een functie als overwinteringsgebied voor de rugstreeppad en heikikker. Werkzaamheden in de overwinteringsperiode in deze bosstrook kunnen daarom mogelijk een negatief effect hebben op deze soorten. Middels een goede fasering in de tijd van de werkzaamheden kan dit vermeden worden. De werkzaamheden hebben verder geen effect op de gunstige staat van instandhouding van beide soorten.

Voor het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet wordt aanbevolen om graafwerkzaamheden in de bosstrook uit te voeren buiten de overwinteringsperiode van de rugstreeppad en heikikker. Deze loopt globaal van november tot maart.

Voor de rugstreeppad wordt voorgesteld om voorafgaande aan werkzaamheden, wanneer deze plaatsvinden in de voortplantingsperiode van april tot eind juli, een extra controle uit te voeren. De rugstreeppad is een echte pionier en kan snel gebieden koloniseren. Gebieden waarin werkzaamheden plaatsvinden bieden door nieuw ontstane situaties een geschikt leefgebied (Soortenstandaard rugstreeppad, Dienst Regelingen).

Buizerd

In het noordwestelijke deel van de plas, waar de natuurontwikkeling plaatsvindt, is een buizerdhorst aangetroffen. Nesten van buizerds hebben een jaarrond beschermde status. Als gevolg van de werkzaamheden is de kans op het verdwijnen van het nest aanwezig. In de directe omgeving zijn echter voldoende alternatieve nestbomen aanwezig. De aanleg van het wandelpad en de natuurontwikkeling hebben geen effect op de functionaliteit van het territorium van de buizerd. Het buizerdpaar is al gewend aan menselijke activiteiten op het recreatieterrein. Buizerds zijn prima in staat een nieuw horst te bouwen binnen hun territorium.

Voorgesteld wordt om bij de definitieve planvorming de boom met de buizerdhorst te behouden en verder om de in de directe nabijheid van de horst te kappen bomen buiten het broedseizoen te verwijderen. De broedperiode loopt globaal van maart tot eind juli. Zie hiervoor (ook) de randvoorwaarden voor de uitvoering van het project.



Figuur 2: Buizerdhorst. Foto: Dirk van Straalen

Broedvogels

Tijdens het broedseizoen dient in het hele plangebied rekening gehouden te worden met broedvogels. Het vernietigen van in gebruik zijnde nesten leidt tot de overtreding van verbodsbepalingen. Voorgesteld wordt om de kap van de houtige beplanting uit te voeren buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot half augustus.

Watervogels

Op de plas binnen het recreatieterrein slapen 's winters groepen watervogels. Het betreffen hier voornamelijk smienten en kuifeenden. De plas is geen onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur of Natura 2000, noch aangewezen als provinciaal weidevogelgebied. De plas heeft zodoende geen beschermde status als slaapplek voor watervogels. De op de plas aanwezige smienten hebben hier geen enkele relatie met Natura 2000-gebieden. Er kan daarom ook geen sprake zijn van een effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. De versturende werking van het aanleggen van een wandelpad rondom de plas zal naar inschatting verwaarloosbaar zijn. Tussen het wandelpad en de plas bevindt zich nog een houtwal, waardoor de vogels nog steeds beschermt zitten bij passerende wandelaars. Aanbevolen wordt overigens wel

om deze vogels hier niet onnodig te verstoren, bijvoorbeeld door honden aangelijnd te houden.

Conclusie

De ingreep kan, zonder dat er preventieve maatregelen worden getroffen, effect hebben op enkele strikt(er) beschermde soorten van de Flora- en faunawet. Het betreft hier de heikikker, rugstreeppad en buizerd. Overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan echter voorkomen worden. Daarvoor zijn hieronder randvoorwaarden geformuleerd. Tijdens de werkzaamheden dient alleen rekening gehouden te worden met deze soorten en met het broedseizoen van vogels.

Randvoorwaarden Flora- en faunawet voor uitvoering project

- Vernietiging van het overwinteringsbiotoop van rugstreeppad en heikikker dient voorkomen te worden. Dit kan door de graafwerkzaamheden in de bosstrook buiten de overwinteringsperiode uit te voeren. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot maart.
- Verstoring van de in gebruik zijnde nestplaats van buizerd dient voorkomen te worden. Dit kan door de boom met de horst te sparen en de werkzaamheden rondom de buizerdhorst en de kap van bomen in de directe nabijheid van de nestboom buiten de broedperiode uit te voeren. De broedperiode loopt globaal van maart tot eind juli. De kap kan plaatsvinden wanneer de jonge vogels zijn uitgevlogen. Indien de horst ter zijner tijd verlaten wordt kan de nestboom alsnog worden gekapt
- Verstoring van broedvogels dient voorkomen te worden. Dit kan door de struiken buiten het broedseizoen te verwijderen. Het rooien van beplanting binnen het broedseizoen is mogelijk indien door een daartoe bevoegd ecoloog is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaard periode gehanteerd. Het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet rekening gehouden worden met de periode maart tot half augustus.
- Gezien de aanwezigheid van verschillende functies voor beschermde soorten van het te ontwikkelen terrein, is de planning van werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes lastig. Daarom wordt voorgesteld om de kap van bomen in de periode augustus tot november uit te voeren. Aansluitend kunnen in de daaropvolgende maanden tot maart de graafwerkzaamheden plaatsvinden. Het gekapte deel is dan namelijk ongeschikt als overwinteringsbiotoop voor amfibieën.
- Voorgesteld wordt om bij werkzaamheden in het voortplantingseizoen van rugstreeppad (en heikikker) het gebied voorafgaande aan de werkzaamheden te controleren op de aanwezigheid van deze soort(en). Het betreft hier de periode van april tot juli.

Aanbevelingen

Aanbevolen wordt om:

- de planning voor de graafwerkzaamheden op te stellen in overleg met een ecooloog.
- indien werkzaamheden uitgevoerd moeten worden binnen een kwetsbare periode, deze werkzaamheden uit te voeren onder ecologische begeleiding.
- de periodes waarin gewerkt wordt en de eventuele ecologische begeleiding op te nemen in het bestek.

Literatuur

Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Rugstreeppad, Bufa Calamita. Ministerie van ELI, Den Haag.

Hendrikx, B. en K. Albers, 2009. Verwachte verspreiding streng beschermde soorten. Ecologica, Maarheeze.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met M. (Mascha) Visser.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
ir. E.J.F. de Boer



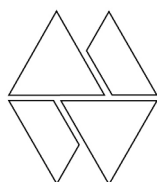
Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv /BWZ ingenieurs

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.



Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl